

Artykuł pochodzi z archiwalnych zasobów firmy EKO-KONSULT sp. z o.o. 80-557 Gdańsk,
ul. Narwicka 6.

Wszystkie prawa zastrzeżone.

Korzystanie za zgodą firmy EKO-KONSULT biuro@ekokonsult.pl

Kwartalnik „Problemy Ocen Środowiskowych” wydawany cyklicznie w latach 1998 – 2012, przez EKO-KONSULT był jedynym wydawnictwem w Polsce, poświęconym wyłącznie ocenom środowiskowym planowanych inwestycji oraz strategicznym ocenom oddziaływania na środowisko. Dla praktyków OOS, ale również dla osób początkujących może nadal stanowić wartościowe źródło wiedzy np. w zakresie prezentowanych case study i przeglądu stosowanych metodyk - w tym kontekście znaczna część artykułów zachowuje sporo aktualności.

Jarosław Szymański, Robert Pochyluk

Projekt normy ISO 14015: „Zarządzanie środowiskowe. Środowiskowa ocena zakładów i organizacji”

Wprowadzenie

W niniejszym numerze *Problemów Ocen Środowiskowych* wielokrotnie pojawia się problem przeprowadzania różnego typu przeglądów środowiskowych. Źródłem, z którego można korzystać przy przeprowadzaniu przeglądu środowiskowego jest norma narzędziowa ISO 14015: „Zarządzanie środowiskowe. Środowiskowa ocena zakładów i organizacji”. Norma ta przygotowywana jest w *Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej ISO* przez Komitet Techniczny 207. Projekt normy w wersji angielskiej przechodzi obecnie etap opiniowania. Norma ta jest kolejną z omawianych na łamach *Problemów Ocen Środowiskowych* norm ISO serii 14000, a więc norm związanych z zarządzaniem środowiskowym, wśród których najbardziej znaną jest norma ISO 14001 wyznaczająca wymagania dla systemu zarządzania środowiskowego.

Celem autorów normy ISO 14015 jest przedstawienie wytycznych, którymi można się kierować przy przygotowaniu i realizacji *środowiskowej oceny zakładów i organizacji (SOZO)*. Celem samej oceny (SOZO) jest natomiast:

- zrozumienie zagadnień środowiskowych związanych z zakładem i jego działalnością;
- zrozumienie wpływu, jakie zagadnienia środowiskowe mają lub mogą mieć **co???** dla funkcjonowania organizacji.

We wprowadzeniu do normy zaznacza się, że ocena SOZO może być przeprowadzana w trakcie normalnej działalności bez bodźców zewnętrznych wymuszających jej przeprowadzenie, ale również w związku z transakcjami kapitałowymi, właśnie w celu określenia, jakie konsekwencje dla funkcjonowania organizacji wynikają z relacji: zakład/organizacja a środowisko.

Definicja terminu „organizacja”:

Spółka, przedsiębiorstwo, holding, firma, podmiot gospodarczy, organ władzy, urząd lub instytucja, albo jakakolwiek ich część lub kombinacja, samodzielna lub nie, publiczna lub prywatna, o własnych zadaniach i administracji.

Uwaga: W organizacjach, w których działa więcej niż jedna jednostka (wydział), pojedyncza jednostka (wydział) może być zdefiniowana jako organizacja.

Definicja terminu „zakład”:

Określone miejsce, posiadające określone fizyczne granice geograficzne, na którym mogą być prowadzone działania nadzorowane przez organizację.

Uwaga: Granice geograficzne mogą być określone na lądzie lub na ziemi i obejmują również naturalne i wykonane przez człowieka obiekty na powierzchni i pod powierzchnią ziemi. Działania mogą aktualnie przebiegać lub też mogą być zawieszane.

Zanim przejdziemy do omówienia treści zawartej w ISO 14015 warto zdać sobie sprawę z tego, że mimo, że jest to norma z serii ISO 14000, to jej głównym adresatem nie są przedsiębiorstwa wdrażające system zarządzania środowiskowego zgodny z wymaganiami ISO 14001. Głównych adresatów normy wymienia się m.in. we wprowadzeniu do ISO 14015, a są nimi: banki, towarzystwa ubezpieczeniowe, inwestorzy, właściciele, użytkownicy terenu itp. Innymi słowy odbiorcami wytycznych ISO 14015 są podmioty tradycyjnie zainteresowane w przeprowadzaniu tzw. przeglądów ekologicznych.

Czy można zastosować zalecenia ISO 14015 przy wdrażaniu systemu zarządzania środowiskowego zgodnego z ISO 14001?

ISO 14001 wymaga zidentyfikowania *aspektów środowiskowych* działalności, wyrobów i usług danej organizacji (ISO 14001, 4.3.1.). W aneksie do ISO 14001 zaleca się, aby tej identyfikacji dokonać na drodze *wstępnego przeglądu środowiskowego* i podaje się proponowany zakres takiego przeglądu (ISO 14001, A.3.1.), a w normie narzędziowej ISO 14004 podany jest rozszerzony zakres takiego przeglądu oraz kilka wskazówek dotyczących jego przeprowadzania (ISO 14004, 4.1.3.).

Środowiskowa ocena zakładu i organizacji według ISO 14015 nie ma na celu wdrożenia systemu zarządzania środowiskowego. W związku z tym nie zaleca się w niej poświęcenia szczególnie dużej wagi analizie istniejącego systemu zarządzania. A zatem norma ISO 14015 może być pomocna przy wdrażaniu ISO 14001, jednak zakres oceny powinien uwzględniać zebranie i analizę również tych informacji, które wiążą się z istniejącymi elementami systemu zarządzania. Ponadto zalecenia ISO 14015 skupiają na tych zagadnieniach, które są związane z miejscem prowadzenia działalności, a zatem nie uwzględniają w szczególności tych aspektów środowiskowych, które wiążą się z wyrobem.

Ostatecznie jednak zakres *środowiskowej oceny zakładu i organizacji* kształtowany jest zależnie od potrzeb i można dostosować go do potrzeb wynikających z wdrożenia systemu

zarządzania środowiskowego. ISO 14015 definiuje pojęcie *aspektu środowiskowego* posługując się definicją z ISO 14001, a w procesie organizowania SOZO jest miejsce na ustalenie zakresu oceny. A zatem norma jest elastyczna i można ją zastosować prawie w każdym przypadku, jednak nie podaje specyficznych zaleceń lub przykładów do zajmowania się zagadnieniami związanymi z systemem zarządzania środowiskowego.

Zakres ISO 14015

W rozdziale normy ISO 14015 omawiającym jej zakres podana jest informacja, że norma określa wytyczne co do tego, jak dokonać podziału ról i odpowiedzialności pomiędzy różnymi stronami procesu *środowiskowej oceny zakładu i organizacji* (zamawiający, oceniany, oceniający i inni) oraz z jakich faz powinien składać się na proces SOZO.

ROLE I ZAKRESY ODPOWIEDZIALNOŚCI

W ISO 14015 podane są różne możliwe zadania w powiązaniu ze stronami procesu *środowiskowej oceny zakładu i organizacji*. Zaleca się m.in.: kto powinien być odpowiedzialny za ustalenie celu oceny, kto powinien ustalać zakres oceny, a kto udostępniać dane; kto powinien być odpowiedzialny za przeprowadzenie oceny, kto za jej weryfikację i jak powinna przebiegać współpraca pomiędzy przedstawicielem zamawiającego ocenę, przedstawicielem ocenianego zakładu i organizacji oraz przedstawicielem zespołu przeprowadzającego ocenę.

Rozwiązania proponowane przez normę nie są żadnym novum, czerpią one z doświadczeń ocen środowiskowych przeprowadzanych w różnej formie od wielu lat. Doświadczenia te doprowadziły do przyjęcia, że to zamawiający musi określić cel oceny, jej zakres oraz kryteria oceny wyników, ale jednostka przeprowadzająca ocenę musi asystować zamawiającemu w tym procesie, albowiem doświadczenie w wykonywaniu ocen środowiskowych może pomóc we właściwym sformułowaniu problemu. Obowiązkiem i rolą zamawiającego jest spowodowanie, że organizacja podlegająca ocenie umożliwi zebranie wszelkich potrzebnych informacji. Wykonawca oceny musi opracować harmonogram przeprowadzenia oceny i zgodnie z nim tę ocenę efektywnie przeprowadzić, angażując do pracy odpowiednio dobrany zespół ekspertów.

PRZEPROWADZENIE OCENY SOZO

Podobnie, jak w innych normach czy podręcznikach dotyczących przeprowadzania różnego rodzaju ocen, czy auditów (np. ISO 14011), przewiduje się, że prawidłowo przeprowadzona *środowiskowa ocena zakładu i organizacji* powinna składać się z typowych faz: planowania, zbierania informacji, oceny zebranych informacji, sporządzenia raportu i przedstawienia go zamawiającemu.

Faza I: Faza planowania

Zaleca się, aby w fazie planowania określić cel i zakres SOZO. Celem może być np. zebranie i ocena informacji związanych z aspektami środowiskowymi i zagadnieniami dotyczącymi danego zakładu lub organizacji, a ustalając zakres określa się m.in. jakie aspekty i zagadnienia środowiskowe podlegają ocenie. W tej fazie jest miejsce na uwzględnienie elementów systemu zarządzania lub aspektów środowiskowych dotyczących wyrobów. Należy zdecydować, czy uwzględnia się działania podejmowane w przeszłości (i ich potencjalne dzisiejsze konsekwencje), czy uwzględnia się spodziewane zmiany w przepisach prawa itp.

Ponieważ w trzeciej fazie trzeba będzie dokonać oceny zebranych w drugiej fazie informacji, to zaleca się, aby w pierwszej fazie – fazie planowania – określić kryteria oceny zebranych informacji, przy czym wymienia się m.in. takie kryteria jak: zgodność z wymaganiami przepisów prawa, poziom zanieczyszczenie gruntu lub wód gruntowych, opinie bądź żądania osób trzecich (w tym i takie, które zostały wprowadzone na ścieżkę prawno-proceduralną).

W fazie planowania przygotowuje się szczegółowy harmonogram procesu przeprowadzenia całej oceny SOZO, przy czym określa się również potrzebne środki, role i odpowiedzialności stron procesu oceny. Zakłada się, że plan SOZO powinien być sprawdzony i zatwierdzony przez zamawiającego.

Faza II: Faza zbierania informacji

Zalecenia normy ISO 14015 dla tej fazy to również owoc doświadczeń z przeprowadzania różnego rodzaju ocen i inspekcji. Zbieranie informacji sprowadza się do przeprowadzenia tych samych czynności, przy wykorzystaniu tych samych technik, które wykonują np. auditorzy podczas różnego rodzaju auditów – różni się tylko materia, która podlega ocenie, a która w przypadku SOZO określona została na etapie planowania (*cel i zakres oceny oraz kryteria oceny*). W ISO 14015 zaleca się, aby zbieranie informacji przeprowadzić poprzez:

- przegląd istniejącej dokumentacji i prowadzonych zapisów;

- obserwację działań, okoliczności i fizycznych warunków prowadzenia działalności;
- przeprowadzenie rozmów, wywiadów z odpowiednimi osobami.

W ramach opisu zaleceń dla tej fazy podano w ISO 14015 przykłady informacji, które mogą być potrzebne w celu przeprowadzenia oceny SOZO. Wskazano przykładowe źródła dokumentacyjne, w których można znaleźć potrzebne informacje (np. informacje dotyczące lokalizacji można odczytać w dużej mierze z map, które można uzyskać z różnorodnych agend rządowych lub samorządowych na szczeblu lokalnym, regionalnym lub państwowym, a informacje dotyczące sytuacji awaryjnych można odnaleźć w dokumentacji związanej z obroną cywilną i ochroną przeciwpożarową).

W ISO 14015 zwrócono uwagę na sposób prowadzenia obserwacji i przykłady elementów, na które powinno się zwrócić uwagę. Zamieszczono również praktyczne uwagi dotyczące prowadzenia wywiadów oraz ograniczeń związanych z wysnuwaniem ostatecznych wniosków bezpośrednio na podstawie wywiadów. Podkreślono potrzebę weryfikacji informacji uzyskanej w procesie przeprowadzania rozmów z pracownikami, sąsiadami, urzędnikami itp.

Faza III: Faza oceny zebranych informacji

Informacje zebrane w fazie II powinny zostać ocenione według kryteriów środowiskowych określonych w fazie planowania, dzięki czemu identyfikuje się te aspekty i zagadnienia środowiskowe, które z punktu widzenia przyjętych kryteriów są istotne. Autorzy projektu normy ISO 14015 są świadomi faktu, że zagadnienia nieistotne z czysto biznesowego punktu widzenia, nieistotne technologicznie, organizacyjnie i finansowo, nie stwarzające żadnego zagrożenia dla funkcjonowania zakładu lub organizacji – mogą okazać się istotne z punktu widzenia ochrony środowiska i **że może** mieć miejsce również sytuacja odwrotna.

Przykład oddziaływania nie bardzo znaczącego z punktu widzenia biznesu, ale mogącego mieć znaczne skutki środowiskowe:

Większość typowych oddziaływań środowiskowych należy do tej właśnie kategorii. Emisja do powietrza, wytwarzanie odpadów itp. nabierają rangi i stają się ważne dla biznesu z uwagi na istotność z punktu widzenia ochrony środowiska. Problemy środowiskowe powodują, że oddziaływania te są regulowane przepisami ochrony środowiska i wówczas pośrednio stają się ważne dla biznesu (ale nie bezpośrednio).

Przykład oddziaływania nie bardzo znaczącego z punktu widzenia ochrony środowiska, ale mogącego mieć znaczne skutki dla biznesu:

Większość zagadnień, które nie są regulowane przepisami prawa ochrony środowiska można uznać za nieznaczące z punktu widzenia ochrony środowiska. I tak np. zapachy związane z przeróbką ryb nie stwarzają poważniejszych zagrożeń środowiskowych, jednak przez sąsiadów przedsiębiorstwa przetwórstwa rybnego odbierane są jako główna uciążliwość. Nieznaczące oddziaływanie środowiskowe ma w tym przypadku największe znaczenie dla wizerunku przedsiębiorstwa.

Do niedawna jednym z zagadnień lekceważonych zarówno ze środowiskowego, jak i biznesowego punktu widzenia było zanieczyszczenie gruntu. Jednak od czasu wprowadzenia w latach 80. w USA przepisów o odpowiedzialności za konsekwencje postępowania z odpadami zagadnienie to stało się jednym z głównych pól zainteresowania przy wszelkich przekształceniach własnościowych. Jest tak dlatego, ponieważ podmiot kupujący zakład zakupuje również grunt, co może się wiązać z bardzo poważnymi skutkami środowiskowymi i wynikającymi z tego konsekwencjami finansowymi.

Po dokonaniu oceny środowiskowej dokonuje się oceny z punktu widzenia funkcjonowania ocenianej organizacji lub zamawiającego (kryteria biznesowe), tzn. jakie są lub mogą być potencjalne skutki związane ze zidentyfikowanymi istotnymi zagadnieniami środowiskowymi. Kryteriami, które sugerowane są w ISO 14015 do tej oceny są m.in. koszty związane z tymi zagadnieniami (z naprawieniem sytuacji), wpływ na wizerunek organizacji, wymagania przepisów prawa, które są planowane do wprowadzenia.

Rezultatem przeprowadzenia tej fazy powinna być lista istotnych skutków dla funkcjonowania ocenianego zakładu lub organizacji lub zamawiającego (który np. ma zamiar zaangażować się kapitałowo w ocenianą organizację).

Faza IV: Faza sporządzenia raportu i przedstawienia go zamawiającemu

Zespół przeprowadzający proces SOZO (od planowania, poprzez zbieranie informacji oraz ocenę zebranych informacji) kończy proces SOZO przedstawiając w raporcie syntezę zebranych informacji, wnioski, opinie i zalecenia. Ważnym elementem każdego raportu z oceny środowiskowej jest określenie obszarów niepewności, w których rozpoznanie zagadnienia było możliwe tylko w ograniczonym zakresie z uwagi na limity czasowe i ograniczone środki. Raport powinien mieć czytelną strukturę, sformułowania w nim zawarte

powinny dać zamawiającemu SOZO możliwość zrozumienia zaprezentowanej informacji i podjęcia na tej podstawie odpowiednich decyzji.

W ISO 14015 podany jest zakres informacji, które powinny zostać włączone do raportu, podana jest przykładowa struktura raportu oraz zamieszczone są podstawowe uwagi dotyczące rozpowszechniania raportu. Zalecenia te są zbieżne z praktyką opracowywania raportów z audytów środowiskowych przeprowadzanych na zlecenie banków przy transakcjach kapitałowych. Przykładową strukturę raportu ze środowiskowej oceny zakładu podano poniżej.

**Przykładowa struktura raportu
ze środowiskowej oceny zakładu podano poniżej**

0. STRESZCZENIE

1. WSTĘP

- 1.1. Ogólne informacje o ocenie, o zamawiającym, o ocenianym zakładzie itp.
- 1.2. Przedstawienie celu i zakresu oceny oraz kryteriów szacowania wyników oceny
- 1.3. Opis procesów/działalność prowadzona w zakładzie

2. INFORMACJE NA TEMAT LOKALIZACJI I TERENU ZAKŁADU

- 2.1. Lokalizacja
- 2.2. Opis, historia i uwarunkowania środowiskowe

**3. INFORMACJE NA TEMAT ŚRODOWISKOWYCH ASPEKTÓW DZIAŁALNOŚCI
ZAKŁADU**

- 3.1. Struktura zarządzania środowiskowego
- 3.2. Emisje do powietrza
- 3.3. Gospodarka wodno-ściekowa
- 3.4. Gospodarka odpadami
- 3.5. Przechowywanie chemikaliów, olejów/paliw i rozpuszczalników oraz gospodarka nimi
- 3.6. Hałas
- 3.7. PCB - polichlorowane bifenyle
- 3.8. Azbest
- 3.9. Plany postępowania w sytuacjach nadzwyczajnych
- 3.10. Utrzymywanie porządku
- 3.11. Obszary niepewności

4. ZESTAWIENIE SPEŁNIANIA WYMOGÓW WYNIKAJĄCYCH Z PRAWA

ŚRODOWISKOWEGO, Z INNYCH UREGULOWAŃ ORAZ Z POLITYKI
PRZEDSIĘBIORSTWA

5. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

- Znaczące zagadnienia z punktu widzenia ochrony środowiska
- Znaczące zagadnienia z punktu widzenia funkcjonowania na rynku (biznesu)

6. PROGRAM DZIAŁAŃ (ZALECENIA)

Uwagi końcowe

Przedstawiona powyżej informacja na temat zawartości projektu normy międzynarodowej ISO 14015 potwierdza fakt, że panuje generalna zgoda co do tego, jak powinna zostać zorganizowana skuteczna środowiskowa ocena zakładu lub organizacji. Podobne wytyczne jak w ISO 14015 można znaleźć w różnych podręcznikach dotyczących auditingu, jak również np. w normie ISO 14011.

W ISO 14015 zawarty jest opis organizacji procesu *środowiskowej oceny zakładu i organizacji*. Urozmaicony on jest pewnymi sugestiami dotyczącymi zagadnień, którym należy się szczególnie przyjrzeć oraz przykładami, którymi zilustrowano niektóre zalecenia.

Jednak zarówno praktyka wykonywania wszelkiego rodzaju **ocen środowiskowych**, jak i zapisy ISO 14015 wskazują na fakt, że o ostatecznym kształcie oceny środowiskowej, o jej charakterze i jakości decyduje Klient zamawiający ocenę oraz Wykonawca oceny.

Zamawiający – gdyż w przypadku ocen nie wymaganych przez prawo on formułuje cel oceny i przeznacza na jego osiągnięcie odpowiednie środki.

Wykonawca – gdyż od niego zależy, czy umie przełożyć cel oceny na plan wykonania oceny i czy umie ten plan zrealizować.

Potwierdza się prawda, że nie ma żadnego cudownego środka, czy przepisu na to, jak przeprowadzić dobrą ocenę środowiskową. Jednakże jest ogólna zgoda co do sposobu zorganizowania pracy, przy czym ostateczny efekt będzie zależał w największej mierze od kompetencji osób przeprowadzających oceny. Kompetencje tych osób powinny oznaczać:

- umiejętność w doborze aspektów i zagadnień, które powinny zostać przeanalizowane, aby osiągnąć cel oceny;
- zdolności do zbierania informacji; znajomość tzw. *technik auditowania*, czyli przeglądania dokumentacji, obserwacji działalności, przeprowadzania wywiadów;
- umiejętność analizy informacji, wysnuwania z tego wniosków oraz dokonywania oceny przy świadomości obszarów niepewności.

W ISO opracowano normę ISO 14012 (*ISO 14012: „Wytyczne do auditowania środowiskowego. Kryteria kwalifikowania auditorów środowiskowych.”*). Podane są w niej wytyczne, w jaki sposób można określać niezbędne kompetencje osób przeprowadzających audyty środowiskowe. Podobne podejście, jakie zastosowano w ISO 14012 można by przyjąć również dla określenia niezbędnych kompetencji dla przeprowadzania SOZO. Jednak na razie nie planuje się opracowania takiej normy, a z drugiej strony wydaje się, że wytyczne zawarte w ISO 14012 można by prawie bez zmian przenieść do wytycznych związanych z kwalifikowaniem osób do przeprowadzania SOZO.

Ponadto ich kompetencje to również umiejętność sporządzania notatek, opracowywania i korzystania z list sprawdzających, sporządzania raportu, komunikowania się z pracownikami, urzędnikami, klientami itp. Krótko mówiąc: nawet najlepiej zorganizowany proces oceny środowiskowej nie da efektów, jeśli wykonawcami oceny nie będą osoby odpowiednio wykształcone, posiadające odpowiednią wiedzę, umiejętności, zdolności i **doświadczenie**¹.

Trzeba pamiętać o tym, że nawet najlepiej zorganizowana i przeprowadzona przez najbardziej kompetentny zespół specjalistów ocena będzie miała pewien margines niepewności. Margines ten można minimalizować na różne sposoby, przy czym najbardziej uznaną w dziedzinie ocen środowiskowych jest procedura kilkakrotnego opiniowania raportu z oceny, koreferowania przez kompetentne osoby. Minimalizowanie obszaru niepewności oceny jest, oczywiście, procesem kosztownym, w związku z tym wielką sztuką jest umiejętność podjęcia decyzji, na jakim poziomie niepewności możemy zakończyć ocenę w danym przypadku konkretnej organizacji, czy zakładu.

¹ I vice versa, tzn. zespół nawet najlepszych specjalistów nie przeprowadzi skutecznej *środowiskowej oceny zakładu lub organizacji*, jeśli praca zespołu będzie źle zorganizowana, jeśli będzie panował chaos pomiędzy wykonującymi ocenę a ocenianym zakładem. Zagadnień organizacyjnych nie wolno więc lekceważyć.

Ta ostatnia konstatacja jest dość oczywista. Skoro więc tak jest, skoro dla oceny środowiskowej kluczowe znaczenie ma udział w procesie oceny kompetentnych osób, to powstaje pytanie, dlaczego wydaje nam się, że ten temat wart jest poruszenia na łamach „Problemów Ocen Środowiskowych”.

Po pierwsze tytuł kwartalnika zobowiązuje nas do przedstawienia naszym Czytelnikom takiej informacji, która wiąże się z tym, co się dzieje na arenie krajowej i światowej w dziedzinie ocen środowiskowych.

Po drugie dostrzegamy niezaprzeczalne wartości, jakie niesie ze sobą rychłe uchwalenie ostatecznej wersji normy ISO 14015 i jej przyjęcie przez Międzynarodową Organizacją Normalizacyjną. Otóż norma ISO 14015 wyznaczy standard postępowania przy wykonywaniu ocen środowiskowych. Duże organizacje (banki takie jak *Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju* lub *Bank Światowy*; holdingi takie jak *ABB* lub *Procter and Gamble*; zakłady przemysłowe takie jak *Petrochemia Płocka*, czy każda większa *elektrociepłownia*) posiadają wyspecjalizowane służby ochrony środowiska. Dzięki tym służbom nie ma w tych organizacjach większych problemów merytorycznych ze sformułowaniem zadania oceny środowiskowej i jego wyegzekwowaniem od wykonawców. Jednak małe oraz średnie zakłady i organizacje (w tym np. małe banki) często nie są świadome złożoności zagadnień środowiskowych. Dla nich właśnie – choć nie tylko – płynie największa korzyść z opracowania ISO 14015, czyli opracowania uznanego przez międzynarodowe gremia eksperckie przepisu na prowadzenie oceny środowiskowej. Norma ta porządkuje organizację oceny środowiskowej i podmiot zamawiający wykonanie *środowiskowej oceny zakładu i organizacji* może żądać przeprowadzenia tej oceny zgodnie z wytycznymi zawartymi w ISO 14015. **Niedoświadczony w dziedzinie ochrony środowiska podmiot zamawiający ocenę może dzięki ISO 14015 sformułować swoje wymagania w sposób uproszczony poprzez powołanie się na ISO 14015.** Uzyskuje się dzięki temu również możliwość nadzorowania procesu przeprowadzania oceny, gdyż ISO 14015 zaleca podmiotowi wykonującemu ocenę odpowiednie komunikowanie się z zamawiającym ocenę. Powoływanie się na ISO 14015 nie uwolni, oczywiście, podmiotu zamawiającego ocenę od określenia celu i zakresu SOZO, jednak niedoświadczony klient może tu liczyć na wsparcie wykonawcy oceny, który postępując zgodnie z zaleceniami ISO 14015 asystuje klientowi na każdym etapie przeprowadzania oceny – również przy określaniu jej ostatecznego celu i zakresu. Istnieje zatem szansa, że gdy na rynku zaczną funkcjonować już ISO 14015, to wzrośnie jakość i skuteczność, a zatem i przydatność *środowiskowych ocen zakładów i organizacji*.

Mgr inż. Jarosław Szymański,
EKO-KONSULT,
Gdańsk

Mgr inż. Robert Pochyluk,
Centrum Ochrony Środowiska,
Politechnika Gdańska